

СЕКЦІЯ 5. ЗВІТНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ESG-ІНТЕГРАЦІЇ

УДК 330.341.1:336

Білик А.К.

аспірант Класичного приватного університету, м. Запоріжжя, Україна

ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ ЗВІТНОСТІ КОМПАНІЙ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ CSRD

Сталий розвиток компаній знаходиться під загрозою. Розуміючи критичність ситуації, інвестори готові до масштабного інвестування, проте за умов доказовості дотримання бізнесом ESG-принципів та вимог сталості, пересвідчитись у яких можливо лише за повноцінно висвітлення даних у корпоративній звітності про сталий розвиток. Саме це й сприяло створенню міжнародними організаціями нормативно-правового поля з регулювання побудови корпоративної звітності, а саме введення в дію The Directive (EU) 2022/2464 (2022) та European Sustainability Reporting Standards (ESRS) (Commission Delegated Regulation (EU) 2023/2772, 2023), які мають продемонструвати процес створення компаніями доданої вартості в розрізі різних часових відрізків й відобразити не лише фінансові показники, але й соціальні, екологічні та управлінські аспекти діяльності. Тому, в останньому щорічному Ukraine 2023 Enlargement Package Factsheet (2023) Європейською комісією надано рекомендації з імплементації Україною вимог Directive (EU) 2022/2464 (2022) у національну практику звітування бізнесу (Bezverkhyi, 2024).

З набуттям чинності CSRD (The Directive (EU) 2022/2464, 2022) вони значно активізувались через суттєву відмінність від вимог NFRD та потреби звітування компаній про викиди парникових газів за сферами Scope 1, Scope 2 й Scope 3. Через це в результаті дискусій сформувалось два умовних полюси – прихильників й противників щодо запровадження CSRD та ESRS. Одні намагаються довести значимість CSRD у формуванні вкрай необхідного інформаційного забезпечення для прийняття виважених управлінських рішень щодо сталого розвитку компаній, а інші – навпаки, наголошують, що вимоги CSRD є обтяжливими, нав'язаними, потенційно менш бажаними, ніж власно організована компаніями системи управління сталим розвитком.

Однак, це не єдина причина, що породжує «проти» стосовно CSRD та ESRS. С. Antonini & J. Gomez-Conde (2024) фокусують увагу на тиску CSRD, як інструмента наднаціонального регулювання нефінансової звітності та ендогенного фактору впливу на економічну безпеку й конкурентоспроможність компаній. **Автори наголошують, що CSRD**, на відміну від NFRD передбачає не добровільність, а обов'язковість дотримання її вимог при складанні компаніями інтегрованої звітності. CSRD чітко

заявляє про свій намір не лише регулювати нефінансову звітність, але й екологічну політику компаній. Отже, практично вимагає від компаній запровадження системи екологічного менеджменту (Ukraine 2023 Enlargement Package Factsheet, 2023). Дослідники підкреслюють, що CSRD та ESRS не ідеальні для забезпечення гнучкості, оперативності та адаптивності компаній, що може призвести до ненавмисних організаційних наслідків та витрат.

S. Yoon *et al.* (2024) та K. Hummel & D. Jobst (2024) теж є прихильниками «проти» нових правил складання корпоративної звітності, оскільки CSRD та ESRS мають серйозні проблеми із впровадження через: відсутність у них основ фінансової звітності; вимоги до розкриття прогнозної інформації; потрійний тягар витрат на вимірювання ПГ, їх верифікацію та аудит.

Усвідомлюючи значимість та прогалини CSRD й стандартів з формування корпоративної звітності, такі світові лідери як США, Китай, Велика Британія, Сінгапур та інші намагаються створити власні стандарти зі складання інтегрованої звітності компаній. У такий спосіб досягти головної мети їх запровадження, а саме уніфікації, глобалізації та створення прозорої інформаційної бази для оцінювання екологічних, соціальних і економічних переваг кожного з учасників бізнесу, не вдасться. Через це, визначення достовірності показників з досягнення амбітних цілей у рамках Паризької кліматичної угоди і надалі лишатиметься проблематичним, а запроваджені мотиваційні інструменти з пом'якшення впливу на довкілля такі, як ESG-інвестування, система торгівлі вуглецевими сертифікатами (CETS) та система торгівлі «зеленими» сертифікатами (TGC), і надалі лишатимуться недостатньо дієвими. Не матиме сенсу й запровадження механізму прикордонного вуглецевого коригування (CBAM).

Таким чином, в процесі дослідження здійснено спробу донести до представників українського бізнесу необхідність формування корпоративної звітності зі сталого розвитку за CSRD.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Directive (EU) 2022/2464 “Of the European parliament and of the council amending Regulation (EU) No 537/2014, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Directive 2013/34/EU, as regards corporate sustainability reporting”. (2022, December). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022L2464>
2. EU taxonomy navigator (2022). Retrieved from <https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/>
3. Levchenko N., Antonova L. Management of sustainable development of companies through the prism of corporate reporting in accordance with the

requirements of CSRD and ESRS. MANAGEMENT AND BUSINESS. 2024. Vol. 2, №1. pp. 26-34. DOI: 10.59214/mb/3.2024.25